

Lainsäädäntöneuvos Virpi Koivu

26.2.2025

Verojaosto 27.2.2025; HE 216/2024 vp

Verojaosto on pyytänyt oikeusministeriöltä asiantuntijalausunnon hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi tulotietojärjestelmästä annetun lain ja positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain 22 ja 25 §:n muuttamisesta. Ehdotetut lainmuutokset on valmisteltu yhteistyössä oikeusministeriön kanssa ja oikeusministeriön näkemykset on huomioitu valmistelun aikana.

Tulotietojärjestelmästä annettua lakia muutettaisiin saattamalla eräät sen säännökset vastaamaan EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen vaatimuksia. Erityisen tärkeitä tältä kannalta ovat ehdotetut muutokset, jotka kohdistuvat lain 4 §:n 3 momenttiin ja 24 a §:ään. Yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisesti vastuu käsiteltävien henkilötietojen oikeellisuudesta kuuluu aina viime kädessä rekisterinpitäjälle ja voimassa oleva 4 §:n 3 momentti on ristiriidassa tämän keskeisen vaatimuksen kanssa. Lisäksi voimassa oleva 24 a § on ristiriidassa yleisen tietosuoja-asetuksen 23 §:n kanssa, koska se sulkee kokonaan pois 18 artiklan mukaisen rekisteröidyn oikeuden. Ehdotettu 24 a §:n muutos vastaa 23 artiklan 1 kohdan tarkoitusta siitä, että 18 artiklan mukaisen oikeuden soveltamisalaa on mahdollista rajoittaa laissa. Keskeistä on, että rajoitus kohdistuu vain 18 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuihin tilanteisiin. Esimerkiksi silloin, jos rekisteröity pitäisi käsitellä lainvastaisena ja vaatisi käsittelyn rajoittamista tietojen poistamisen sijasta, henkilötietoja ei luovutettaisi.

Postiosoite
Postadress

Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress

Meritullinkatu 10
00170 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon

0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi
Fax

09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet

kirjaamo.om@gov.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

Myös positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain 22 ja 25 §:n muuttaminen ehdotetulla tavalla on tärkeää. Siltä osin kuin on kyse luottotietojen käsittelyä koskevista rekisteröidyn rajoittamispyynnöistä, tieto rekisteröidyn esittämästä käsittelyn rajoittamispyynnöstä luovutetaan jo voimassa olevan 22 §:n 2 momentin 12 kohdan nojalla luotonantajille luottotietoraportilla. Muutos on kuitenkin merkityksellinen sen huomioimiseksi, että tieto olisi syytä antaa myös silloin, kun rekisteröidyn pyyntö kohdistuu rekisterin sisältämiin muihin tietoihin. Tällä hetkellä kyse olisi käytännössä erityisesti tulotiedoista. Muutos on myös keskeinen tulevan positiivisen luottotietorekisterin tietosisällön laajennuksen kannalta. Eduskunnalle on tarkoitus lähiaikoina antaa hallituksen esitys, jolla mahdollistettaisiin taloyhtiölainojen osakaskohtaisia luottovastuita koskevien tietojen siirtäminen huoneistotietojärjestelmästä positiiviseen luottotietorekisteriin. Ehdotettu 25 §:n muutos kattaisi myös siitä siirrettäviin tietoihin kohdistuvat käsittelyn rajoittamispyynnöt. Lisäksi nimenomainen rekisterinpitäjälle asetettava velvoite luovuttaa tieto luottotietoraportilla vahvistaisi rekisteröidyn henkilötietojen suojaa siten, että rekisterinpitäjälle ei jäisi tältä osin harkinnanvaraa.

Positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain 25 §:n mukaan tiedot voidaan luovuttaa rekisteröidyn pyynnöstä huolimatta myös rekisterin tietojen viranomaiskäyttäjille. Tältä osin rekisterinpitäjän velvoitteisiin sovellettaisiin suoraan yleisen tietosuoja-asetuksen 19 artiklan säännöksiä, joiden nojalla rekisterinpitäjän on pääsääntöisesti ilmoitettava esimerkiksi käsittelyn rajoittamisesta kaikille vastaanottajille, jollei se ole mahdotonta tai siitä aiheutuu kohtuutonta vaivaa. Yleisen tietosuoja-asetuksen säännösten soveltamista voidaan pitää riittävänä, huomioiden sen, että tietojen luovuttaminen viranomaisille tapahtuu teknisesti eri tavalla ja erilaisiin tarkoituksiin kuin luotonantajille. Osalle viranomaisista tiedot myös luovutetaan siten, että rekisteröidyt eivät ole tunnistettavissa. Sen sijaan luotonantajien osalta on tärkeää mukauttaa tietosuoja-asetuksen 19 artiklan vaatimusta siten, että rajoittamispyyntöä koskeva tieto luovutetaan aina luottotietoraportilla.